

KRITERIJI VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

Aktiv učitelja hrvatskoga jezika: Mladen Janković, Sandra Désirée Bedenik

Vrednovanje iz hrvatskog jezika provodi se opisno i brojčano.

Opisno vrednovanje uključuje praćenje razvoja učenikovih sposobnosti i vještina te njegov odnos prema radu i evidentira se u imenik u prostor za opisno praćenje.

Brojčano vrednovanje uključuje praćenje učenikove razine usvojenosti znanja i upisuje se u imenik brojkom (ocjenom) od 1 do 5.

Brojčano vrednovanje uključuje sljedeće elemente:

1. JEZIK i KOMUNKACIJA
2. KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO
3. KULTURA I MEDIJI

KRITERIJI OCJENJIVANJA

Kriteriji ocjenjivanja vrijede za sve učenike, ali se usklađuju s učenikovim mogućnostima i sposobnostima.

JEZIK

Vrednovanje učenikovih znanja provodi se usmeno i pismeno.

Usmene provjere znanja provode se svaki sat.

Učenici pišu dvije pisane provjere znanja iz jezika u svakom polugodištu. Na kraju nastavne godine može se pisati i završni ispit znanja.

Pisane provjere uključuju ispite znanja iz jezika (kratica IZJ). U prostor za opisno praćenje bilježi se nadnevak pisanja pisane provjere, kratica pisane provjere i broj ostvarenih bodova, odnosno postotak. U rubriku se upisuje brojčana ocjena.

Ocjene su rezultat ostvarenih bodova koji su sukladni sljedećim postotnim vrijednostima:

90% - 100% = odličan (5)

77% - 89% = vrlo dobar (4)

63% - 76% = dobar (3)

50% - 62% = dovoljan (2)

0% - 49% = nedovoljan (1)

Usmene provjere znanja uključuju sljedeće kriterije:

NEDOVOLJAN (1) - učenik ne pokazuje usvojenost znanja ni na jednoj razini niti uspijeva uz pomoć učitelja odgovoriti na pitanja koja obuhvaćaju provjeru usvojenosti osnovnih ključnih pojmova.

DOVOLJAN (2) - učenik na razini prisjećanja i uz pomoć prepoznaje osnovne ključne pojmove na poznatim primjerima.

DOBAR (3) - učenik može objasniti i imenovati pojmove i prepoznati ih samostalno na poznatim primjerima.

VRLO DOBAR (4) - učenik samostalno imenuje, objašnjava i prepoznaje pojmove na poznatim primjerima te primjenjuje stečeno znanje u govoru i pismu.

ODLIČAN (5) - učenik samostalno imenuje, objašnjava i prepoznaje pojmove na poznatim i novim primjerima te primjenjuje stečeno znanje u govoru i pismu i povezuje znanje s drugim sadržajima.

U rubriku za opisno praćenje upisuje se nadnevak usmene provjere i zadnje gradivo koje se provjerava.

Učenik može zaslužiti ocjenu svojom aktivnošću, zalaganjem, zaključivanjem na bilo kojem satu, a ocjena se na kraju sata javno priopćuje i obrazlaže.

KNJIŽEVNOST

Vrednovanje znanja iz književnosti provodi se usmeno i pismeno.

Pisane provjere iz književnosti uključuju ispite znanja iz književnosti (kratica IZK) .

Učenici pišu jednu do dvije pismenu provjeru iz književnosti u svakom polugodištu.

U prostor za opisno praćenje bilježi se nadnevak pisanja pisane provjere, kratica pisane provjere i broj ostvarenih bodova. U rubriku se upisuje brojčana ocjena.

Ocjene su rezultat ostvarenih bodova koji su sukladni sljedećim postotnim vrijednostima:

90% - 100% = odličan (5)

77% - 89% = vrlo dobar (4)

63% - 76% = dobar (3)

50% - 62% = dovoljan (2)

0% - 49% = nedovoljan (1)

Usmene provjere znanja provode se svaki sat. U prostor za opisno praćenje upisuje se nadnevak usmene provjere, a u rubriku se upisuje brojčana ocjena.

Učenik može zaslužiti ocjenu na satu svojim zalaganjem, aktivnošću i zaključivanjem na bilo kojem satu, a ocjena se na kraju sata javno priopćuje i obrazlaže.

Kriteriji za brojčane ocjene jednake su kao za područje Jezika.

LEKTIRA (kratica L)

Na kraju svakog mjeseca učenici imaju dva sata lektire.

Važno je da učenik pročita književno djelo.

Ako učenik ne može pronaći književno djelo koje je zadano za taj mjesec, učenik može pročitati bilo koje sljedeće književno djelo s popisa.

Ako učenik ne pročita književno djelo, na početku sata lektire mora to priopćiti učitelju. U prostor za opisno praćenje bilježi se nadnevak i bilješka da učenik nije pročitao lektiru. Kad ju pročita, učenik usmeno ili pismeno odgovara lektiru i ocjena se bilježi u mjesec u kojem je lektira trebala biti pročitana.

Ako učenik ne pročita književno djelo i ne priopći to učitelju, a na satu lektire se ispostavi kako nije pročitao književno djelo, upisuje se negativna ocjena u rubriku, a u prostor za opisno praćenje nadnevak i kratica.

Učenici koji su pročitali književno djelo mogu biti provjereni usmeno i pismeno.

Usmene provjere uključuju sudjelovanje na satu interpretacije književnoga djela, uključenost u rasprave, odgovaranje na postavljena pitanja.

U prostor za opisno praćenje upisuje se nadnevak i kratica, a u rubriku brojčana ocjena.

Pisane provjere lektire uključuju vođenje lektirne bilježnice ili dnevnika čitanja, odgovaranje na pitanja, pisanje kraćih pisanih provjera.

Ako se ocjena lektire zasniva na lektirnoj bilježnici, ocjena se zasniva i na poštivanju pravopisne i gramatičke norme.

Vrednovanje lektire može se provoditi i na sljedeće načine:

- izradom projekata, prezentacija, slikovnica, stripova, referata, plakata, letaka
- sudjelovanjem u raspravama, književnim susretima
- dramaturgijom teksta i scenskim izvođenjem
- pisanjem osvrta, kritika

Kada učenike vrednujemo na taj način, moguće je vrednovanje iz više nastavnih područja (jezično izražavanje, medijska kultura itd.) jer na taj način povezuju znanja i sposobnosti iz više područja.

JEZIČNO IZRAŽAVANJE

Vrednuje se učenikovo usmeno i pismeno jezično izražavanje.

U opisnom praćenju bilježe se zapažanja o vještinama i sposobnostima jezičnoga izražavanja, a to uključuje govorenje, slušanje, čitanje i pisanje.

Pisano jezično izražavanje

Vrednovanje pisanoga jezičnoga izražavanja uključuje provjeru sposobnosti stvaranja raznih vrsta vezanoga teksta te primjenu pravopisnih pravila.

Vrednovanje učenika provodi se pisanjem školskih zadaća, diktata i zadataka otvorenoga tipa.

ŠKOLSKA ZADAĆA (kratica ŠZ) i ZADATCI OTVORENOGA TIPRA

Učenici pišu najmanje jednu školsku zadaću u polugodištu.

U prostor za opisno praćenje bilježi se nadnevak pisanja školske zadaće i kratica, a u rubriku se upisuje brojčana ocjena.

Zadatci otvorenoga tipa pišu se tijekom cijele nastavne godine.

Ocjena školske zadaće i zadataka otvorenoga tipa zasniva se na vrednovanju sljedećih elemenata:

1. **SADRŽAJ:**
 - je li učenik odgovorio na zadanu temu
 - je li tekst smislen i logičan
2. **KOMPOZICIJA:**
 - ima li tekst jasno odijeljene dijelove (uvod, glavni dio, završetak)
 - jesu li ti dijelovi i sadržajno dobro razdijeljeni
3. **STIL:**
 - kako učenik oblikuje rečenice i kako koristi riječi koje poznaje

- jesu li rečenice i misli jasne
- izražava li se slikovito i stilski izražajno
- 4. PRAVOPIS I GRAMATIKA:
 - primjenjuje li učenik naučenu pravopisnu i gramatičku normu
- 5. IZGLED TEKSTA:
 - piše li pisanim slovima
 - je li tekst uredno napisan

Za svaki element moguće je ostvariti najviše 2 boda, a sveukupno je mogućih 10 bodova.

BODOVNA LJESTVICA:

- 9 i 10 bodova - odličan (5)
- 7 i 8 bodova - vrlo dobar (4)
- 5 i 6 bodova - dobar (3)
- 3 i 4 boda - dovoljan (2)
- 0,1 i 2 boda - nedovoljan (1)

DIKTAT (kratica D)

Diktatom provjeravamo razinu usvojenosti pravila za pravilno pisanje i primjenu istih u pisanju.

U svakom polugodištu piše se najmanje jedan diktat.

Ako je diktat osmišljen zadacima objektivnoga tipa, vrednovanje uključuje brojčanu ocjenu koja je sukladna sljedećim postotnim vrijednostima:

- 90% - 100% = odličan (5)
- 77% - 89% = vrlo dobar (4)
- 63% - 76% = dobar (3)
- 50% - 62% = dovoljan(2)
- 0% - 49% = nedovoljan (1)

Ako su to kraći diktati, ocjena se umanjuje prema sljedećim kriterijima:

- 1 do 2 pogreške - odličan (5)
- 3 do 4 pogreške - vrlo dobar (4)
- 5 do 6 pogrešaka - dobar (3)
- 7 do 8 pogrešaka - dovoljan (2)
- 9 i više pogrešaka - nedovoljan (1)

Usmeno jezično izražavanje

Vrednovanje usmenoga jezičnoga izražavanja uključuje sposobnosti i vještine govorenja, slušanja i čitanja:

- sve vrste govorenja (npr. krasnoslov, predavanje, prezentacija, sudjelovanje u raspravama itd.)
- interpretativno čitanje
- usmjereno slušanje

KRASNOSLOV

Kad učenik krasnoslovi, vrednuje se napamet naučeni tekst.

U prostor za opisno praćenje upisuje se nadnevak i krasnoslov.

U rubriku se upisuje brojčana ocjena koja je sukladna sljedećim kriterijima:

ODLIČAN (5) - učenik je naučio tekst napamet. Izražajno ga izgovara, poštuje govorne vrednote jezika i uspijeva prenijeti svoj doživljaj i osjećaj barem jednog dijela teksta.

VRLO DOBAR (4) - učenik je naučio tekst napamet. Izražajno ga izgovara i poštuje neke govorne vrednote jezika.

DOBAR (3) – učenik je naučio tekst napamet.

DOVOLJAN (2) - učenik je naučio tekst napamet, ali mu je potrebna pomoć.

NEDOVOLJAN (1) - učenik nije naučio tekst napamet.

KULTURA I MEDIJI

Vrednovanje medijske kulture uključuje sposobnost praćenja i služenja medijima.

Vrednovanje se provodi na sljedeće načine:

- istraživanje
- samostalno stvaranje emisija, pokreta, stripova, knjige snimanja, scenarija
- izrada plakata, letaka, prezentacija,
- pisanja osvrta i kritika
- odgovaranje na pitanja vezana uz određeni medij
- poznavanje osnovnih pojmova vezanih uz određeni medij

Za neizvršen zadatak u rubriku se bilježi negativna ocjena.

DOMAĆA ZADAĆA

Učenik mora redovito pisati domaće zadaće. Nenapisana domaća zadaća bilježi se opisnim praćenjem. Ako učenik ne napravi tri domaće zadaće, u prostor za opisno praćenje upisuje se mjesec i popratna bilješka.

Neke domaće zadaće mogu biti ocijenjene brojčanom ocjenom iz područja na koji se zadaća odnosi, ako učitelj učenicima najavi da će zadaća biti ocijenjena.

ZAKLJUČNA OCJENA

Zaključna ocjena nije uvijek rezultat aritmetičke sredine. U zaključnu ocjenu ulaze i zapažanja koja uključuju i odnos prema radu. Prati se učenikov razvoj i napredak pa sukladno tomu i ocjena može biti veća ako je učenik do kraja nastavne godine pokazao izraziti napredak i uspjeh u odnosu na inicijalno stanje.